

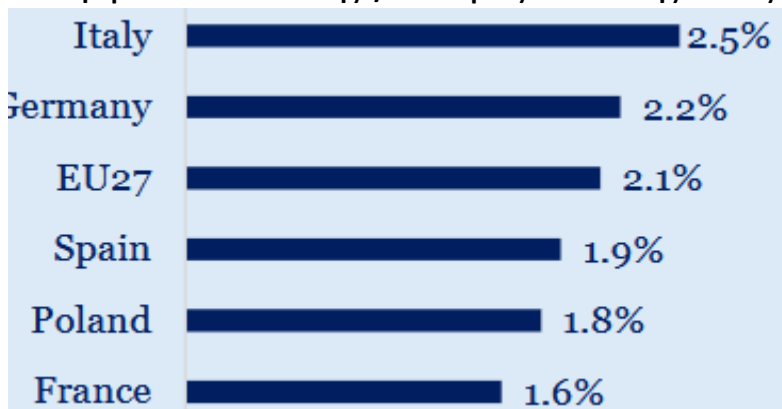

Ανάπτυξη και εξέλιξη της κυκλικής οικονομίας στην Ιταλία.

Η κυκλική οικονομία της Ιταλίας αποτελεί κινητήρια δύναμη της πράσινης μετάβασης της χώρας, παράγοντας σχεδόν 43,6 δισ. ευρώ σε Προστιθέμενη αξία, ποσό που ισοδυναμεί με το 2,5% του ΑΕΠ της χώρας.

Σημειώνεται δε, ότι μεταξύ του 2012 και του 2021, η συνεισφορά του τομέα ι/κυκλικής οικονομίας, αυξήθηκε από 2,1% σε 2,5% του ΑΕΠ, ξεπερνώντας τον μέσο όρο της ΕΕ (2,1%) και τις χώρες αναφοράς, όπως Γερμανία, τη Γαλλία, την Ισπανία και την Πολωνία.

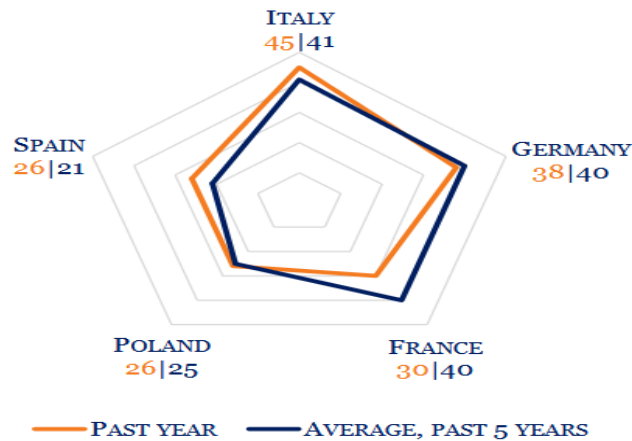
Συνεισφορά κλάδου κυκλικής ι/οικονομίας στο ΑΕΠ της Ιταλίας 2012-2021

(Πηγή: ENEA, Εθνικός Οργανισμός Νέων Τεχνολογιών, Ενέργειας και Βιώσιμης Οικονομικής Ανάπτυξης)

Με περισσότερους από 613.000 εργαζόμενους, ο τομέας αντιπροσωπεύει το 2,4% της συνολικής απασχόλησης, μερίδιο που τοποθετεί την Ιταλία μεταξύ των κορυφαίων ευρωπαϊκών κρατών ως προς την απασχόληση στην κυκλική οικονομία. Οι επιδόσεις του τομέα τροφοδοτούνται από την υψηλή αποδοτικότητα των πόρων, με την Ιταλία παράγει 3,2 ευρώ του ΑΕΠ της χώρας, ανά κιλό καταναλωθέντων υλικών, πολύ πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο που είναι 2,1 ευρώ ανά κιλό καταναλωθέντων υλικών. Η Ιταλία κατέχει επίσης ηγετική θέση ως προς την ανακύκλωση, η οποία αγγίζει το 79%, έναντι του μέσου όρου της ΕΕ που είναι 49%.

Ευρωπαϊκός Δείκτης Κυκλικότητας

Πηγή: ENEA, (Εθνικός Οργανισμός Νέων Τεχνολογιών, Ενέργειας και Βιώσιμης Οικονομικής Ανάπτυξης)

Ειδικότερα, το τοπίο της κυκλικής οικονομίας στην Ιταλία διαθέτει ένα δυναμικό μείγμα δρώντων: οι μικρομεσαίες Επιχειρήσεις διαδραματίζουν κυρίαρχο ρόλο, ιδίως στη βιομηχανία ανακύκλωσης, επαναχρησιμοποίησης και επισκευής υλικών, ενώ οι βιομηχανικοί όμιλοι και οι ξένες επιχειρήσεις συμβάλλουν στην ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογικών μοντέλων κυκλικότητας. Η χώρα υπερέχει σε βασικούς τομείς όπως η μεταποίηση και η διαχείριση αποβλήτων, όπου η κυκλικές στρατηγικές οδηγούν τόσο σε οικονομικά όσο και σε περιβαλλοντικά οφέλη. Η ηγετική θέση της Ιταλίας στην ανάκτηση υλικών και στην επαναχρησιμοποίηση πρώτων υλών, ενισχύει τη θέση της ως μία από τις πιο «resource-efficient» οικονομίες της Ευρώπης.

Ακόμη, η Ιταλία κατατάσσεται μεταξύ των χωρών της ΕΕ, με τις καλύτερες κυκλικές επιδόσεις, με χρήση υλικών 18,4%, ξεπερνώντας τον μέσο όρο της ΕΕ που είναι 11,7%. Η χώρα έχει επίσης καθιερωθεί ως ηγέτης στην οικολογική καινοτομία και τη βιομηχανική συμβίωση (κοινή χρήση πόρων μεταξύ διαφορετικών εταιρειών), αναπτύσσοντας ολοκληρωμένες αλυσίδες εφοδιασμού που βελτιστοποιούν τη χρήση των πόρων και ελαχιστοποιούν τα απόβλητα.

Οι δραστηριότητες της κυκλικής οικονομίας είναι γεωγραφικά συγκεντρωμένες, με βασικούς περιφερειακούς κόμβους τη Λομβαρδία, το Βένετο, την Εμίλια-Ρομάνια, και την Τοσκάνη. Η Λομβαρδία βρίσκεται στην πρωτοκαθεδρία με τεχνολογίες προηγμένης ανακύκλωσης και πρακτικές βιομηχανικής συμβίωσης ενώ το Βένετο ακολουθεί με επενδύσεις στον τομέα της διαχείρισης απορριμάτων. Η Τοσκάνη αποτελεί παγκόσμιο κέντρο ανακύκλωσης κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και μόδας, ενώ η Εμίλια-Ρομάνια επικεντρώνεται στη μετατροπή γεωργικών αποβλήτων σε βιοενέργεια.

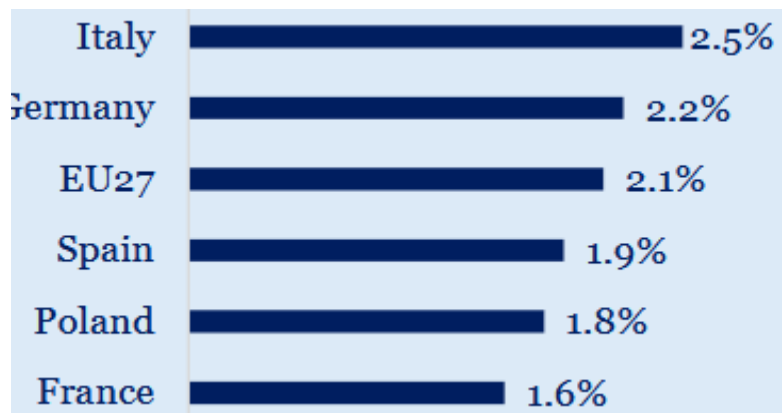
Η δέσμευση της Ιταλίας στην κυκλικότητα έχει ως γνώμονα προοδευτικές πολιτικές, οι οποίες είναι ευθυγραμμισμένες με συναφείς στρατηγικές της ΕΕ. Η Εθνική Στρατηγική Κυκλικής Οικονομίας (SEC) στοχεύει στην μείωση της κατανάλωσης υλικών κατά 10% και στην ενισχύση της επαναχρησιμοποίησης πρώτων υλών κατά 20% έως το 2030. Κανονισμοί όπως η Οδηγία ΕΕ για τις συσκευασίες και τα απόβλητα που στοχεύουν στο 90% ανακύκλωσης έως το 2035, ενώ πρωτοβουλίες όπως ο φόρος επί των πλαστικών και η διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού (EPR-Extended Producer Responsibility) ενθαρρύνουν τον βιώσιμο σχεδιασμό και τη μείωση των αποβλήτων στη χώρα.

Επενδύσεις σε κυκλικά επιχειρηματικά μοντέλα επιταχύνονται χάρη στην υποστήριξη των ύψους 5 δισ. ευρώ από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Κατά συνέπεια οι ιταλικές εταιρείες κατέχουν ηγετική θέση στην κυκλική καινοτομία, επενδύοντας συνολικά πάνω από 1,2 δισ. ευρώ ετησίως σε E&A.

Στους βασικούς τομείς περιλαμβάνεται ο κυκλικός σχεδιασμός, η αξιοποίηση των αποβλήτων, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και οι χαμηλές εκπομπές άνθρακα. Οι Μικρομεσαίες επιχειρήσεις ειδικότερα, υιοθετούν ψηφιακά εργαλεία για την ενίσχυση των πόρων αποδοτικότητας και την ενίσχυση των κυκλικών πρακτικών.

Η ηγετική θέση της Ιταλίας στην ανακύκλωση υπογραμμίζει την ιδιότητά της ως ευρωπαϊκού μοντέλου κυκλικότητας, με δείκτη συνολικής κυκλικότητας 45, σύμφωνα με τον πιο πρόσφατο δείκτη της έκθεσης ENEA.

Ποσοστό κλάδου κυκλικής ι/οικονομίας στο ΑΕΠ της Ιταλίας 2012-2021

(Πηγή: ENEA, Εθνικός Οργανισμός Νέων Τεχνολογιών, Ενέργειας και Βιώσιμης Οικονομικής Ανάπτυξης)

Σημείωση : Η ENEA είναι ο Εθνικός Οργανισμός για τις Νέες Τεχνολογίες, την Ενέργεια και τη Βιώσιμη Οικονομική Ανάπτυξη, ένας δημόσιος φορέας που αποσκοπεί στην έρευνα, την τεχνολογική καινοτομία και την παροχή προηγμένων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, τη δημόσια διοίκηση και τους πολίτες στους τομείς της ενέργειας, του περιβάλλοντος και της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης (άρθρο 4, νόμος αριθ. 22 της 28ης Δεκεμβρίου 2015). Integrated Service for the management of non-electronuclear radioactive waste. Επιδεδομένοι φορείς της ENEA αποτελούν α) η Εθνική Υπηρεσία Ενεργειακής Αποδοτικότητας β) το Εθνικό Ινστιτούτο Μετρολογίας της Ιονίζουσας Ακτινοβολίας, και γ) η Ενιαία Υπηρεσία για τη διαχείριση μη ηλεκτροπυρηνικών ραδιενεργών αποβλήτων.

Ρώμη, 10 Μαρτίου 2025